ĢENERĀLADVOKĀTA PEDRO KRUSA VILJALONA [*PEDRO CRUZ VILLALÓN*]
SECINĀJUMI,
sniegti 2015. gada 3. septembrī [1]

Lieta C-239/14

Abdoulaye Amadou Tall
pret
Centre public d'action sociale de Huy (CPAS de Huy)

(Tribunal du travail de Liège (Division de Huy) (Beļģija) lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu)

Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa — Robežas, patvērums un imigrācija — Imigrācijas politika — Vairākkārtēji patvēruma pieteikumi — Direktīvas 2005/85/EK 39. pants — Pamattiesību hartas 47. pants — Turpmāki patvēruma pieteikumi — Atteikums — Tiesības uz efektīvu pārsūdzības tiesā iespēju — Prasība bez apturošas iedarbības

1. Saistībā ar lēmuma nepieņemt izskatīšanai vairākkārtēju patvēruma pieteikumu pārsūdzību Tiesai atkal ir iesniegts prejudiciālā nolēmuma lūgums par Direktīvas 2005/85/EK [2] 39. panta interpretāciju, kas ir jautājums, par kuru [Tiesas] virspalāta lietā *Abdida* [3] pieņemtajā spriedumā ir sniegusi vadlīnijas, kuras būtu ņemamas vērā, atbildot iesniedzējtiesai. Tomēr pamatlietā iztirzātās valsts tiesību normas ir tikušas grozītas tā, ka pārsūdzības saistībā ar turpmāku patvēruma pieteikumu atteikumu ar atpakaļejošu spēku tiek pielāgotas pārsūdzībām par pirmā patvēruma pieteikuma atteikumu. Tas, manuprāt, nozīmē, ka šis prejudiciālā nolēmuma lūgums galu galā ir zaudējis priekšmetu, kā rezultātā nav jāsniedz atbilde pēc būtības.

I – **Atbilstošās tiesību normas**

A – *Savienības tiesības*

1) Direktīva 2005/85

2. Saskaņā ar Direktīvas 2005/85 preambulas 15. apsvērumu, "ja pieteikuma iesniedzējs iesniedz turpmāku pieteikumu, nesniedzot jaunus pierādījumus vai argumentus, būtu nesamērīgi likt dalībvalstīm no jauna veikt pilnīgas izskatīšanas procedūru. Šajos gadījumos dalībvalstīm būtu jādod iespēja izvēlēties starp procedūrām, kas saistītas ar izņēmumiem no tām garantijām, kuras parasti ir patvēruma pieteikuma iesniedzējam".

1 — Oriģinālvaloda – spāņu.

2 — Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīva par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu (OV L 326, 13. lpp.).

3 — 2014. gada 18. decembra spriedums (C-562/13, EU:C:2014:2453).

3. Minētās direktīvas preambulas 27. apsvērumā ir apstiprināts, ka "tas atspoguļo Kopienas tiesību pamatprincipu, ka uz lēmumiem par patvēruma pieteikumiem un bēgļa statusa atņemšanu attiecina efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā vai tribunālā Līguma 234. panta nozīmē. Tiesiskās aizsardzības efektivitāte, arī attiecībā uz būtisko faktu izskatīšanu, ir atkarīga no katras dalībvalsts administratīvās un tiesu sistēmas kopumā".

4. Direktīvas 2005/85 32. pantā ir noteikts:

"1. Ja persona, kas ir iesniegusi patvēruma pieteikumu dalībvalstī, veic turpmākas pārstāvniecības vai turpmāku pieteikumu tajā pašā dalībvalstī, konkrētā dalībvalsts var izvērtēt šīs turpmākās pārstāvniecības vai turpmākā pieteikuma elementus saskaņā ar iepriekšējā pieteikuma izvērtēšanu vai saskaņā ar tāda lēmuma izvērtēšanu, kas atrodas pārskatīšanas vai pārsūdzības procesā, ciktāl kompetentās iestādes var ņemt vērā un izskatīt visus elementus, kas iekļauti nākamajās pārstāvniecībās vai turpmākajā pieteikumā.

2. Turklāt dalībvalstis var piemērot specifisku procedūru, kā tas minēts 3. punktā, ja persona iesniedz turpmāku patvēruma pieteikumu:

a) pēc tam, kad viņas iepriekšējais pieteikums ir ticis atsaukts vai šī persona no tā ir atteikusies saskaņā ar 19. vai 20. pantu;

b) pēc tam, kad ir pieņemts lēmums par iepriekšējo pieteikumu. Dalībvalstis var arī izlemt piemērot šo procedūru tikai tad, kad ir pieņemts galīgais lēmums.

3. Turpmākais patvēruma pieteikums tiek vispirms pakļauts sākotnējai izvērtēšanai, vai pēc iepriekšējā pieteikuma atsaukšanas vai pēc lēmuma pieņemšanas, kas minēts šā panta 2. punkta b) apakšpunktā, ir konstatēti jauni elementi vai meklētājs ir iesniedzis jaunu informāciju saistībā ar izvērtēšanu, vai viņš tiek kvalificēts kā bēglis saskaņā ar Direktīvu 2004/83/EK.

4. Ja pēc sākotnējās izvērtēšanas, kas minēta šā panta 3. punktā, tiek konstatēti vai meklētājs iesniedz jaunus elementus vai faktus, kas ievērojami palielina iespēju meklētājam piešķirt bēgļa statusu saskaņā ar Direktīvu 2004/83/EK, pieteikumu turpina izskatīt saskaņā ar II nodaļu.

5. Dalībvalstis saskaņā ar valsts tiesību aktiem var turpināt izvērtēt turpmāku pieteikumu, ja pastāv citi iemesli, saskaņā ar kuriem procedūra ir jāatsāk.

6. Dalībvalstis var izlemt veikt turpmāku pieteikuma izvērtēšanu tikai tad, ja konkrētais meklētājs nevarēja, nebūdams pie tā vainīgs, novērtēt situāciju, kas aprakstīta šā panta 3., 4. un 5. punktā, iepriekšējā procedūrā, jo īpaši izmantojot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 39. pantu.

[..]"

5. Direktīvas 2005/85 34. panta 2. punktā ir paredzēts, ka "dalībvalstis var noteikt valsts tiesību aktos noteikumus par sākotnējo izvērtēšanu saskaņā 32. pantu", precizējot, ka "šie nosacījumi nepadara neiespējamu patvēruma meklētāju piekļuvi jaunai procedūrai, tāpat arī tie nav par iemeslu šādas piekļuves atcelšanai vai tās ievērojamai ierobežošanai".

6. Direktīvas 39. pantā ir paredzēts, ka:

"1. Dalībvalstis nodrošina, ka patvēruma meklētājiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā vai tribunālā saistībā ar:

[..]

iii) lēmumu neveikt izvērtēšanu saskaņā ar 36. pantu;

c) lēmumu neturpināt turpmāka pieteikuma izvērtēšanu saskaņā ar 32. un 34. pantu;

[..]

2. Dalībvalstis nodrošina termiņus un citus nepieciešamus noteikumus, lai meklētājs varētu izmantot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 1. punktu.

3. Dalībvalstis vajadzības gadījumā paredz noteikumus saskaņā ar savām starptautiskajām saistībām, kas attiecas uz:

a) jautājumu par to, vai tiesiskā aizsardzība saskaņā ar 1. punktu ļauj meklētājiem palikt konkrētajā dalībvalstī, gaidot tās iznākumu;

b) tiesiskās aizsardzības vai aizsardzības pasākumu iespējamību, ja tiesiskā aizsardzība saskaņā ar 1. punktu neļauj meklētājiem palikt konkrētajā dalībvalstī, gaidot tās iznākumu. Dalībvalstis var arī paredzēt tiesisko aizsardzību amata dēļ [..].”

2) Direktīva 2013/32/ES [4]

7. Direktīvas 2013/32 41. pantā ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis var pieļaut izņēmumu attiecībā uz tiesībām palikt teritorijā, ja persona:

a) ir iesniegusi pirmo turpmāko pieteikumu, kas netiek tālāk izvērtēts saskaņā ar 40. panta 5. punktu, galvenokārt tāpēc, lai kavētu vai izjauktu tāda lēmuma izpildi, kā rezultātā nekavējoties tiktu īstenota viņa pārvietošana no minētās dalībvalsts; vai

b) iesniedz citu turpmāku pieteikumu tajā pašā dalībvalstī pēc galīgā lēmuma uzskatīt pirmo turpmāko pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar 40. panta 5. punktu vai pēc galīgā lēmuma noraidīt minēto pieteikumu kā nepamatotu.

Dalībvalstis var pieļaut izņēmumu attiecībā uz tiesībām palikt teritorijā tikai tad, ja atbildīgā iestāde uzskata, ka atgriešanas lēmuma rezultāts nebūs tieša vai netieša izraidīšana, pārkāpjot minētās dalībvalsts starptautiskās un Savienībā noteiktās saistības.

2. Šā panta 1. punktā minētajos gadījumos dalībvalstis var arī:

[..]

c) atkāpties no 46. panta 8. punkta.”

4 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Direktīva par kopējām procedūrām starptautiskās aizsardzības statusa piešķiršanai un atņemšanai (pārstrādāta versija) (OV L 180, 60. lpp.).

8. Direktīvas 2013/32 46. pantā ir noteikts:

“1. Dalībvalstis nodrošina, ka patvēruma meklētājiem ir tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību tiesā vai tribunālā saistībā ar:

a) pieņemto lēmumu par to starptautiskās aizsardzības pieteikumu, tostarp lēmumu:

i) uzskatīt pieteikumu par nepamatotu attiecībā uz bēgļa un/vai alternatīvās aizsardzības statusu;

ii) uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar 33. panta 2. punktu;

iii) kas pieņemts dalībvalsts robežu vai tranzīta zonā, kā tas norādīts 43. panta 1. punktā;

iv) neveikt izvērtēšanu saskaņā ar 39. pantu;

b) atteikumu atsākt pieteikuma izvērtēšanu pēc tās pārtraukšanas saskaņā ar 27. un 28. pantu;

c) lēmumu atņemt starptautisko aizsardzību saskaņā ar 45. pantu.

[..]

3. Lai izpildītu 1. punkta prasības, dalībvalstis nodrošina, ka ar efektīvu tiesisko aizsardzību ir nodrošināta faktiskā un juridiskā pamatojuma pilnīga un *ex nunc* pārbaude, tostarp attiecīgā gadījumā pārbaude par starptautiskās aizsardzības nepieciešamību saskaņā ar Direktīvu 2011/95/ES, vismaz attiecībā uz pārsūdzības procedūrām pirmās instances tiesā.

4. Dalībvalstis paredz saprātīgus termiņus un citus nepieciešamus noteikumus, lai meklētājs varētu izmantot savas tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību saskaņā ar 1. punktu. Termiņi nav tādi, kas šādu izmantošanu darītu neiespējamu vai pārmērīgi apgrūtinātu.

[..]

5. Neskarot 6. punktu, dalībvalstis ļauj pieteikuma iesniedzējiem palikt teritorijā līdz termiņam, kurā beidzas viņu iespēja izmantot tiesības uz efektīvu tiesisko aizsardzību, un, ja šādas tiesības ir izmantotas noteiktajā termiņā – līdz tiesiskās aizsardzības iznākumam.

6. Ja ir pieņemts lēmums:

a) uzskatīt pieteikumu par acīmredzami nepamatotu saskaņā ar 32. panta 2. punktu vai nepamatotu pēc izvērtēšanas saskaņā ar 31. panta 8. punktu [..];

b) uzskatīt pieteikumu par nepieņemamu saskaņā ar 33. panta 2. punkta a), b) vai d) apakšpunktu;

c) noraidīt pieteikuma iesniedzēja lietas izskatīšanas atsākšanu pēc tam, kad tā bijusi pārtraukta saskaņā ar 28. pantu; vai

d) pieteikumu neizvērtēt vai neizvērtēt pilnīgi saskaņā ar 39. pantu,

tiesai pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma vai *ex officio* ir tiesības lemt, vai pieteikuma iesniedzējs var palikt dalībvalsts teritorijā, ja šāda lēmuma rezultātā tiek izbeigtas pieteikuma iesniedzēja tiesības palikt dalībvalstī un ja šādos gadījumos tiesības palikt dalībvalstī līdz tiesiskās aizsardzības iznākumam nav paredzētas valsts tiesību aktos.

[..]

8. Dalībvalstis ļauj pieteikuma iesniedzējam palikt to teritorijā [..] līdz 6. un 7. punktā paredzētās procedūras iznākumam, lai izlemtu, vai pieteikuma iesniedzējs var vai nevar palikt to teritorijā.

[..]"

B – *Valsts tiesības*

9. Loi du 12 janvier 2007 sur l'accueil des demandeurs d'asile [2007. gada 12. janvāra Likuma par patvēruma meklētāju uzņemšanu] (turpmāk tekstā – "Patvēruma likums") 6. panta 1. punktā ir noteikts, ka, "neskarot šī likuma 4., 4/1. un 35/2. pantu, materiālās palīdzības sniegšana tiek piemērota attiecībā uz katru patvēruma meklētāju no viņa patvēruma pieteikuma iesniegšanas brīža un tās iedarbība turpinās visas procedūras garumā. Gadījumā, ja patvēruma procedūras beigās tiek pieņemts negatīvs lēmums, materiālās palīdzības sniegšana tiek pārtraukta, kad beidzas patvēruma meklētājam paziņotā rīkojuma par teritorijas atstāšanu izpildes termiņš [..]".

10. Saskaņā ar Patvēruma likuma 4. pantu "aģentūra var lemt, ka patvēruma meklētājs, kurš iesniedz otru patvēruma pieteikumu, pieteikuma izskatīšanas laikā nesaņem šī likuma 6. panta 1. punktā noteikto palīdzību, kamēr Ārvalstnieku birojs nav nodevis lietu *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* [Vispārējam bēgļu un bezvalstnieku lietu komisariātam] [..] un nav pieņemts individuāli pamatots lēmums [..]".

11. Loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'action sociale [1976. gada 8. jūlija Konstitutīvā likuma par publiskajiem sociālās aprūpes centriem] (turpmāk tekstā – "Likums par *CPAS*") 57. panta 2. punktā ir noteikts, ka "[..] sociālās palīdzības, kas ir tikusi piešķirta ārvalstniekam, kurš ir faktiski bijis tās saņēmējs brīdī, kad viņam tika paziņots izpildes rīkojums par teritorijas atstāšanu, sniegšana – izņemot neatliekamo medicīnisko palīdzību – tiek pārtraukta datumā, kad ārvalstnieks faktiski atstāj teritoriju, un vēlākais datumā, kad beidzas rīkojumā par teritorijas atstāšanu noteiktais termiņš [..]".

12. Saskaņā ar *Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès du territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étranger*s [1980. gada 15. decembra Likuma par ārvalstnieku ieceļošanu valsts teritorijā, uzturēšanos, apmešanos uz dzīvi un izraidīšanu] (turpmāk tekstā – "1980. gada likums"), redakcijā, kas piemērojama lietas strīdīgajiem apstākļiem, 39/1. pantu, skatot to kopsakarā ar šī paša likuma 39/2. panta 1. punkta trešo daļu, 39/76. pantu, 39/82. panta 4. punkta otro daļu un 57/6/2. pantu, ir paredzēts, ka atteikums izskatīt vairākkārtēju patvēruma pieteikumu var tikt pārsūdzēts vienīgi ar pieteikumu par atcelšanu un par [izpildes] apturēšanu ārkārtējas steidzamības kārtībā.

13. Saskaņā ar *Loi du 10 avril 2014 portant des dispositions diverses concernant la procédure devant le Conseil du Contentieux des étrangers et devant le Conseil d'Etat* [2014. gada 10. aprīļa Likumu par dažādiem noteikumiem saistībā ar procedūrām Ārvalstnieku strīdu izskatīšanas padomē un Valsts padomē] (turpmāk tekstā – "2014. gada likums") tiesiskās aizsardzības līdzekļi saistībā ar turpmāku patvēruma pieteikumu atteikumu no šā likuma spēkā stāšanās brīža 2014. gada 31. maijā ir pieteikumi administratīvajai tiesai strīdus kārtībā ar apturošu iedarbību. Pamatojoties uz 2014. gada likuma pārejas noteikumiem, jauno tiesisko regulējumu piemēro arī attiecībā uz prasībām, kas celtas pirms 2014. gada likuma stāšanās spēkā, ja attiecībā uz tām nav pieņemts galīgs lēmums.

II – **Fakti**

14. Senegālas pilsonis *Abdoulaye Amadou Tall* iesniedza patvēruma pieteikumu Beļģijā, kas tika noraidīts 2013. gada 12. novembrī. Šo lēmumu viņš pārsūdzēja *Conseil d'État* [Valsts padomē], kura ar 2014. gada 10. janvāra spriedumu atzina prasību par nepieņemamu.

15. 2014. gada 16. janvārī viņš iesniedza otro patvēruma pieteikumu, kas ar *Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides* 2014. gada 23. janvāra lēmumu netika pieņemts izskatīšanai, 2014. gada 10. februārī paziņojot *A. A. Tall* rīkojumu par Beļģijas teritorijas atstāšanu.

16. A. A. Tall kopš 2011. gada 17. marta saņēma palīdzību no *Centre Publics d'Action sociale de Huy* [Iī Publiskā sociālās palīdzības centra] (turpmāk tekstā – "Iī *CPAS*"). Ņemot vērā, ka viņa otrais patvēruma pieteikums tika atzīts par nepieņemamu, Iī *CPAS* nolēma atsaukt [sociālo] palīdzību no 2014. gada 10. janvāra.

17. A. A. Tall cēla divas prasības, pirmo – 2014. gada 19. februārī – par viņa otrā patvēruma pieteikuma atzīšanu par nepieņemamu un otro – 2014. gada 27. februārī – par Iī *CPAS* lēmumu, sūdzoties par atšķirīgu attieksmi saistībā ar prasībām, kas celtas par patvēruma pieteikuma atzīšanu par nepieņemamu, atkarībā no tā, vai runa ir par pirmo vai turpmāko pieteikumu, apgalvojot, ka otrajā gadījumā netiekot ievērotas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību.

18. Tribunal du travail de Liège [Ljēžas Darba lietu tiesa] (Iī nodaļa) datumā, kas netiek precizēts, apmierināja prasību, kas bija celta par Iī *CPAS* lēmumu, uzskatot, ka lēmums par sociālās palīdzības atsaukšanu varēja tikt pieņemts, tikai beidzoties rīkojumā par teritorijas brīvprātīgu atstāšanu noteiktajam termiņam. Iī *CPAS* tādējādi tika piespriests izmaksāt *A. A. Tall* sociālo palīdzību par laikposmu no 2014. gada 10. janvāra līdz 2014. gada 17. februārim.

19. Attiecībā uz sociālo palīdzību pēc 2014. gada 18. februāra *Tribunal du travail de Liège* uzskata, ka, ņemot vērā lēmumu par otrā patvēruma pieteikuma atzīšanu par nepieņemamu, *A. A. Tall* var iesniegt vienīgi pieteikumus par atcelšanu un [izpildes] apturēšanu ārkārtējas steidzamības kārtībā, kuri nav pietiekama garantija tiesību uz efektīvu tiesību aizsardzību ievērošanai, jo šo pieteikumu izskatīšanas laikā prasītājiem nav ne uzturēšanās tiesību, ne arī materiālās palīdzības.

III – **Prejudiciālais jautājums**

20. Šādos apstākļos *Tribunal du travail de Liège* nolēma uzdot šādu prejudiciālo jautājumu:

"Atbilstoši *Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès du territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étranger*s 39/1. pantam, skatot to kopsakarā ar šī paša likuma 39/2. panta 1. punkta trešo daļu, 39/76. pantu, 39/82. panta 4. punkta otrās daļas d) punktu un 57/6/2. pantu, atteikumu izskatīt vairākkārtēju patvēruma pieteikumu var pārsūdzēt vienīgi ar pieteikumiem par atcelšanu un par [izpildes] apturēšanu ārkārtējas steidzamības kārtībā. Vai šie pieteikumi, ja tie nav ne pieteikumi administratīvajai tiesai strīdus kārtībā [*recours de plein contentieux*], ne arī pieteikumi ar apturošu iedarbību un patvēruma meklētājam to izskatīšanas laikā nav ne uzturēšanās tiesību, ne materiālās palīdzības, ir saderīgi ar prasībām, kas ir ietvertas Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantā un Padomes 2005. gada 1. decembra Direktīvas 2005/85 par minimāliem standartiem attiecībā uz dalībvalstu procedūrām, ar kurām piešķir un atņem bēgļa statusu [..], 39. pantā, kuros ir paredzētas tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību?"

21. Iesniedzējtiesa uzskata, ka atbilstoši šajā lietā piemērojamajām valsts tiesību normām *A. A. Tall* pēc 2014. gada 18. februāra nevar izmantot materiālo palīdzību, uz kuru viņam līdz minētajam datumam bija tiesības kā patvēruma meklētājam. Tās ir vienas no sekām, ja tiek pārsūdzēts otrā patvēruma pieteikuma atteikums, kuras šajā ziņā atšķiras no pirmā patvēruma pieteikuma noraidījuma

pārsūdzības, kas varētu nozīmēt, ka personas, kuras apstrīd turpmāku patvēruma pieteikumu atteikumu, tiek diskriminētas salīdzinājumā ar personām, kuras apstrīd pirmā patvēruma pieteikuma atteikumu, turklāt tiek pārkāptas šo personu tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, jo tām nav ne uzturēšanās tiesību, ne nepieciešamās materiālās palīdzības, lai celtu attiecīgo prasību.

IV – **Tiesvedība Tiesā**

22. Tiesvedībā iestājās *A. A. Tall*, Iī *CPAS*, *Agence Fédérale pour l'Accueil des Demandeurs d'Asile* [Federālā Patvēruma meklētāju uzņemšanas aģentūra], (turpmāk tekstā – "*Fedasil*"), Beļģijas un Ungārijas valdības un Komisija. Visi, izņemot Ungārijas valdību un Iī *CPAS*, piedalījās 2015. gada 6. maija tiesas sēdē, kurā Tiesa, lai sniegtu atbildi uz iesniedzējtiesas uzdoto jautājumu, aicināja tos izteikties par iespējamo lietas *Abdida* [5] ietekmi.

V – **Apsvērumi**

23. A. A. Tall apgalvo, ka Beļģijas tiesībās paredzētie tiesību aizsardzības līdzekļi saistībā ar turpmāku patvēruma pieteikumu atteikumu nenodrošina Hartas 47. pantā un Direktīvas 2005/85 39. pantā paredzētās tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, proti, apturošu iedarbību, pilnu jurisdikciju un praktisko pieejamību.

24. Tā ir uzskatījusi Beļģijas *Cour Constitutionnelle* [Konstitucionālā tiesa] 2014. gada 16. janvāra spriedumā Nr. 1/2014, kas lika valsts likumdevējam pieņemt 2014. gada likumu, saskaņā ar kuru no 2014. gada 31. maija tiesību aizsardzība saistībā ar turpmāku patvēruma pieteikumu atteikumu ir pieteikumi administratīvajai tiesai strīdus kārtībā ar apturošu iedarbību.

25. Attiecībā uz spriedumā *Abdida* iedibinātās judikatūras piemērojamību šajā lietā *A. A. Tall* atbild apstiprinoši, apgalvojot, ka saskaņā ar šo judikatūru Savienības tiesībām neatbilst ne tiesību akti, kas [bija spēkā] pirms 2014. gada likuma, ne pats 2014. gada likums.

26. Iī *CPAS* uzskata, ka, pamatojoties uz 2014. gada likumu, prejudiciālā nolēmuma lūgums ir zaudējis priekšmetu, jo saskaņā ar šā likuma pārejas noteikumiem jaunais tiesiskais regulējums tiek piemērots arī attiecībā uz prasībām, kuras, kā tas ir *A. A. Tall* gadījumā, ir celtas pirms 2014. gada likuma stāšanās spēkā, ja attiecībā uz tām nav pieņemts galīgs lēmums.

27. Fedasil un Beļģijas valdība piekrīt Iī *CPAS*, Beļģijas valdībai paužot viedokli, ka saskaņā ar Tiesas judikatūru prejudiciālais jautājums ir atzīstams par nepieņemamu. Tā norāda, ka 2014. gada 4. jūlijā *A. A. Tall* tika aicināts iesniegt jaunu prasību, kura tiks izskatīta atbilstoši 2014. gada likumam, informējot viņu, ka, neiesniedzot jaunu prasību, arī iepriekšējā prasība, saistībā ar kuru lēmums vēl nav pieņemts, tiks izskatīta atbilstoši 2014. gada likumam.

28. Runājot par spriedumā *Abdida* iedibinātās judikatūras piemērojamību, Beļģijas valdība uzskata, ka šajā gadījumā tā nav piemērojama, jo minētajā lietā strīda priekšmets bija tā dēvētā "Atgriešanas direktīva" [6], nevis Direktīva 2005/85, kura attiecas uz *A. A. Tall*, kurš bija un ir patvēruma meklētājs.

5 — C-562/13, EU:C:2014:2453.

6 — Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra Direktīva 2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV L 348, 98. lpp.).

29. Savukārt Ungārijas valdība apgalvo, ka apstrīdētās valsts tiesību normas ir saderīgas ar Savienības tiesībām. Pēc tās domām, attiecīgo tiesību aizsardzības līdzekļu raksturiezīmes neliedz *A. A. Tall* tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, jo, kā [Tiesa] to ir nospriedusi lietā *Samba Diouf*[7] , *ar Direktīvu 2005/85 ieviestās procedūras ir minimālie standarti un dalībvalstīm daudzējādā ziņā ir rīcības brīvība šīs tiesību normas ieviest, ņemot vērā valsts tiesību īpatnības*.

30. Ungārijas valdība arī norāda, ka Direktīvā 2013/32 ir ietverti precīzāki noteikumi attiecībā uz tiesībām uz efektīvu tiesību aizsardzību turpmāku patvēruma pieteikumu gadījumā, paredzot nosacījumus, kuri, pēc Ungārijas valdības domām, apstiprina turpmāko patvēruma pieteikumu īpašo raksturu tiesību aizsardzības regulējuma jomā, salīdzinājumā ar pirmajiem pieteikumiem.

31. Komisija pakārtoti pievēršas jautājumam pēc būtības, norādot, ka, pēc tās domām, sprieduma *Samba Diouf*[8] *61. punktā iedibinātā judikatūra ir pilnībā piemērojama attiecībā uz vēlāka patvēruma pieteikuma iepriekšēju pārbaudi un lēmumu nepieņemt to izskatīšanai Direktīvas 2005/85 32. panta 3. un 4. punktā norādīto iemeslu dēļ. Komisija uzskata, ka tiesiskās aizsardzības efektivitāte nozīmē, ka valsts tiesai ir jāvar pārbaudīt – gan faktiski, gan tiesiski – lēmuma likumību, izvērtējot to iemeslu pamatotību, kuri kompetento administratīvo iestādi ir mudinājuši pieteikumu atzīt par nepamatotu vai ļaunprātīgu*.

32. Otrkārt, atzīstot atšķirības starp *M. Abdida* un *A. A. Tall* gadījumiem, Komisija uzskata, ka Tiesas piemērotie kritēriji, lemjot par pirmo minēto lietu, var tikt piemēroti arī šajā gadījumā.

33. Attiecībā uz pārsūdzības apturošo iedarbību Komisija norāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2005/85 39. panta 3. punkta a) un b) apakšpunktu dalībvalstis var paredzēt noteikumus saskaņā ar savām starptautiskajām saistībām, nosakot, vai turpmāka patvēruma pieteikuma atteikuma pārsūdzībai automātiski ir apturoša iedarbība. Komisija uzskata, ka to, ka apturošā iedarbība nenotiek automātiski, pamato fakts, ka, iesniedzot pirmo pieteikumu, patvēruma meklētājs jau ir izmantojis savas tiesības uz tā pilnīgu pārbaudi parastās procedūras ietvaros un viņa rīcībā ir bijuši visi tiesiskās aizsardzības līdzekļi, lai pārsūdzētu noraidošo lēmumu, tāpēc turpmākie pieteikumi ir saistīti tikai ar būtisku elementu vai informācijas, ko nav bijusi iespēja iesniegt kopā ar pirmo pieteikumu, sniegšanu.

34. Dalībvalstu rīcības brīvība katrā ziņā ir interpretējama atbilstīgi Hartas 47. pantam un judikatūrā noteiktajiem principiem. Šajā ziņā Komisija atgādina, ka Eiropas Cilvēktiesību tiesa ir uzsvērusi, ka, lai izraidīšanas lēmuma pārsūdzība, pastāvot Eiropas Cilvēktiesību konvencijas (ECTK) 3. panta prasību pārkāpšanas riskam, būtu efektīva, tai principā ir jābūt ar apturošu iedarbību, vienlaikus atzīstot, ka noteiktos apstākļos apturošā iedarbība nevar notikt automātiski – proti, tā ir jānosaka nevis tiesību aktos, bet kompetentai tiesai. Uzskatot, ka šī judikatūra ir iekļauta Direktīvas 2013/32 46. pantā, Komisija ierosina Direktīvas 2005/85 39. pantu interpretēt atbilstīgi šim noteikumam tā, ka tiek izdarīts secinājums, ka dalībvalstis var paredzēt, ka lēmuma par turpmāka patvēruma pieteikuma nepieņemšanu izskatīšanai pārsūdzībai nav apturošas iedarbības, ar nosacījumu, ka tas nerada izraidīšanas risku, kas ir apstāklis, kurš pēc attiecīgās personas lūguma vai pēc savas ierosmes ir jāizvērtē tiesai, ļaujot šai personai uzturēties [valsts] teritorijā, līdz tiek pieņemts lēmums šajā lietā.

VI – **Izvērtējums**

35. Gan Iī *CPAS* un *Fedasil*, gan Beļģijas valdība un Komisija uzskata, ka attiecīgā valsts tiesību akta grozījumi pēc prejudiciālā nolēmuma lūguma iesniegšanas nozīmē, ka minētais lūgums ir zaudējis priekšmetu. Pēc to domām, 2014. gada likuma spēkā stāšanās rezultātā uzdotajam jautājumam vairs nav priekšmeta, jo, ņemot vērā ar šo likumu ieviestās izmaiņas, pārsūdzībām saistībā ar lēmumiem par turpmāka patvēruma pieteikuma nepieņemšanu izskatīšanai tagad ir apturoša iedarbība, kas nozīmē, ka

7 — C-69/10, EU:C:2011:524.

8 — C-69/10, EU:C:2011:524.

sūdzības izskatīšanas laikā persona saņem materiālo palīdzību. Turklāt saskaņā ar 2014. gada likuma pārejas noteikumiem jaunais tiesiskais regulējums tiek piemērots arī attiecībā uz prasībām, kas celtas pirms 2014. gada likuma stāšanās spēkā, ja saistībā ar tām nav pieņemts galīgs lēmums. Saskaņā ar Beļģijas valdības apgalvojumiem *A. A. Tall* tika piedāvāta iespēja iesniegt jaunu pārsūdzību pēc 2014. gada likuma stāšanās spēkā, norādot, ka, to nedarot, pārsūdzība, kuru viņš ir iesniedzis pirms šā likuma stāšanās spēkā un saistībā ar kuru lēmums vēl nav pieņemts, katrā ziņā tiks izskatīta atbilstoši jaunajam regulējumam.

36. Tiesa lūdza iesniedzējtiesu izteikties par jaunā regulējuma ietekmi uz tiesvedību *a quo*. 2015. gada 19. janvārī *Tribunal du travail de Liège* atbildēja, ka strīds joprojām pastāv par laika posmu no 2014. gada 18. februāra līdz 2014. gada 31. maijam un ka tā uztur lūgumu par prejudiciālo nolēmumu [9].

37. Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru gan no LESD 267. panta formulējuma, gan no tā sistēmas izriet, ka "valstu tiesas ir pilnvarotas vērsties Tiesā ar lūgumiem sniegt prejudiciālu nolēmumu tikai tad, ja lieta, saistībā ar kuru tām jāpieņem nolēmums, iespējams, ņemot vērā prejudiciālo nolēmumu, faktiski ir izskatīšanā šajās tiesās" [10].

38. Jānorāda, ka "Tiesai un valsts tiesām sadarbojoties atbilstoši LESD 267. pantam, tikai valsts tiesai, kura izskata pamata lietu un kura ir atbildīga par pieņemamo tiesas nolēmumu, ņemot vērā lietas īpatnības, ir jānovērtē gan, cik lielā mērā prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams sprieduma taisīšanai, gan arī Tiesai uzdoto jautājumu atbilstība" [11].

39. Tomēr šajā gadījumā ir ļoti grūti nepiekrist Īrijai *CPAS*, *Fedasil*, Beļģijas valdības un Komisijas apgalvojumam par to, ka iesniedzējtiesas uzdotais jautājums ir kļuvis hipotētisks, jo šobrīd *A. A. Tall* ir tiesības uz pārsūdzību, kuras raksturiezīmes ir tādas, kādas viņš pieprasīja attiecībā uz pārsūdzību, ko viņš bija iesniedzis pirms 2014. gada likuma stāšanās spēkā, proti, uz pieteikumu administratīvajai tiesai strīdus kārtībā ar apturošu iedarbību un, ņemot vērā šādas tiesiskās aizsardzības efektivitāti, ar iespēju saņemt materiālo palīdzību pārsūdzības izskatīšanas laikā.

40. Būtībā, ņemot vērā ar 2014. gada likumu ieviestos grozījumus, pārsūdzības saistībā ar turpmāko patvēruma pieteikumu atteikumu kopš šā likuma stāšanās spēkā 2014. gada 31. maijā ir pieteikumi administratīvajai tiesai strīdus kārtībā ar apturošu iedarbību, nodrošinot prasītājiem materiālo palīdzību pārsūdzības izskatīšanas laikā. Turklāt saskaņā ar 2014. gada likuma pārejas noteikumiem jaunais tiesiskais regulējums attiecas ne tikai uz pārsūdzībām, kas iesniegtas pēc 2014. gada 31. maija, bet arī uz tām, kuras tika izskatītas saskaņā ar iepriekšējo tiesību aktu.

41. Tādējādi *Tribunal du travail de Liège* uzdotais jautājums par to, vai Savienības tiesībām atbilst tiesiskais regulējums, kas bija spēkā pirms 2014. gada likuma, ir kļuvis pilnīgi nebūtisks, jo šis regulējums vairs nevar tikt piemērots pamatlietā. *A. A. Tall* iesniegtā pārsūdzība, saistībā ar kuru vēl nav pieņemts lēmums, pamatojoties uz 2014. gada likumu, tagad ir jāizskata kā pieteikums administratīvajai tiesai strīdus kārtībā ar apturošu iedarbību, līdz ar to laikā, kamēr tiesvedība ir apturēta, *A. A. Tall* ir tiesības saņemt materiālo palīdzību.

9 — Iesniedzējtiesas atbilde bija šāda:
"*Tribunal du travail de Liège* – Iī nodaļa joprojām nav pieņēmusi lēmumu saistībā ar strīdu par laika posmu no 2014. gada 18. februāra līdz 2014. gada 31. maijam, kas ir datums, kad stājās spēkā 2014. gada 10. aprīļa likums. 2014. gada 5. novembra tiesas sēdē tika nolemts iekļaut šo lietu neizskatīto lietu sarakstā, gaidot Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu."

10 — *Di Donna* (C-492/11, EU:C:2013:428, 26. punkts), atsaucoties uz spriedumu *García Blanco* (C-225/02, EU:C:2005:34, 27. punkts un tajā minētā judikatūra).

11 — *Di Donna* (C-492/11, EU:C:2013:428, 24. punkts).

42. Neraugoties uz iepriekš teikto, *Tribunal du travail de Liège* uzstāj, ka prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams. Tomēr tā nekādi nepamato savu nostāju, vien norādot, ka joprojām nav pieņemts lēmums saistībā ar strīdu par "laika posmu no 2014. gada 18. februāra līdz 2014. gada 31. maijam, kas ir datums, kad stājās spēkā 2014. gada 10. aprīļa likums", un ka ir nolemts "sagaidīt Eiropas Savienības Tiesas nolēmumu".

43. Mēģinot izprast iemeslus, kuri ir pamatā šādam iesniedzējtiesas lēmumam, iespējams, varētu balstīties uz faktu, ka *A. A. Tall* laika posmā no 2014. gada 18. februāra līdz 2014. gada 31. maijam, proti, laikposmā pirms 2014. gada likuma stāšanās spēkā, bija liegtas tiesības saņemt materiālo palīdzību, kas nozīmē, ka 2014. gada likuma atpakaļejošā iedarbība varētu nesniegties tiktāl, lai nodrošinātu piekļuvi šai palīdzībai arī personām, kuras iesniegušas pārsūdzību saskaņā ar tiesisko regulējumu, kas bija spēkā līdz 2014. gada 31. maijam.

44. Citiem vārdiem sakot, nepastāvot šaubām, ka *A. A. Tall* iesniegtā pārsūdzība kopš 2014. gada likuma stāšanās spēkā tiks izskatīta atbilstoši jaunajam regulējumam – kas ietver iespēju saņemt materiālo palīdzību no 2014. gada 31. maija –, tomēr nav tik skaidrs, vai saskaņā ar jauno likumu *A. A. Tall* var pieprasīt arī palīdzību, ko viņš vairs nav saņēmis, pamatojoties uz iepriekšējo tiesību aktu. Ja tā būtu, jautājums par tiesību akta, kas bija spēkā pirms 2014. gada likuma, atbilstību Savienības tiesībām būtu pamatots, jo, ja atbilde uz to būtu noraidoša, *A. A. Tall*, iespējams, būtu tiesības saņemt palīdzību, kas viņam, pamatojoties uz šo [iepriekšējo] tiesību normu, attiecīgajā laika posmā bija liegtas.

45. Tomēr no lietas dalībnieku izteikumiem tiesas sēdē kļuva skaidrs, ka 2014. gada likums ir ar atpakaļejošu iedarbību visos aspektos, proti, arī saistībā ar materiālo palīdzību, līdz ar to no likuma spēkā stāšanās brīža *A. A. Tall* ir tiesības ne tikai uz pieteikumu administratīvajai tiesai strīdus kārtībā ar apturošu iedarbību, bet arī uz palīdzību, kas viņam varētu pienākties laika posmā no 2014. gada 18. februāra līdz 2014. gada 31. maijam.

46. Tā tas izriet no *Fedasil* tiesas sēdē sniegtās informācijas, ko ir apstiprinājusi arī Beļģijas valdība. No lietas dalībnieku diskusijām šajā sakarā izriet, ka problēma galu galā ir saistīta nevis ar to, vai 2014. gada likuma atpakaļejošā iedarbība attiecas arī uz [materiālo] palīdzību – saistībā ar ko nav sniegti argumenti par pretējo –, bet gan par palīdzības summas apmēru, kura nav tikusi saņemta attiecīgajā laika posmā un uz kuru *A. A. Tall* tagad ir tiesības saskaņā ar jauno regulējumu. Tādējādi problēmas būtība ir materiālās palīdzības apmēra noteikšanā, kura sava rakstura dēļ savulaik nevarēja tikt atlīdzināta *in natura*, bet tikai pēc līdzvērtīguma principa, kas nozīmē, ka ir jāveic aprēķins, ņemot vērā *A. A. Tall* konkrēto situāciju, kas ir jautājums, kurš ir jāizvērtē un jāatrisina iesniedzējtiesai.

47. A. A. Tall ir vienīgais lietas dalībnieks, kurš nepiekrīt šādai nostājai, tiesas sēdē apgalvojot, ka, pirmkārt, ar 2014. gada likumu ieviestajai pārsūdzībai ar apturošu iedarbību nav atpakaļejoša spēka un, otrkārt, ka joprojām ir piemērojams Patvēruma likuma 4. pants, saskaņā ar kuru varas iestādes var liegt tiesības uz palīdzību otrā patvēruma pieteikuma iesniedzējiem. Tomēr viss liecina, ka ar jauno tiesisko regulējumu ir izzudušas jebkāda veida atšķirības, kas agrāk pastāvēja starp personām, kuras iesniedz pirmo patvēruma pieteikumu, un personām, kuras iesniedz atkārtotus pieteikumus. Tas attiecas gan uz pārsūdzības apturošo iedarbību, gan uz tiesībām saņemt palīdzību.

48. Šo secinājumu, kas pamatojas uz lietas dalībnieku sniegto informāciju tiesas sēdē un diskusijām pušu starpā, turklāt apstiprina arī Beļģijas *Cour Constitutionnelle* 2015. gada 7. maija spriedums, kurā ir apstiprināts, ka ar 2014. gada likumu atšķirīgā attieksme pret abu patvēruma meklētāju kategorijām ir novērsta [12].

12 — 2015. gada 7. maija *Arrêt nº 56/2015, B.7.* Tiesas sēdes laikā *A. A. Tall* informēja, ka Beļģijas *Cour Constitutionnelle* pieņems spriedumu nākamajā dienā.

49. Tādējādi, ja, kā viss uz to norāda, 2014. gada likuma atpakaļejošā iedarbība attiecas arī uz materiālo palīdzību, kas nav tikusi saņemta konkrētajā laika posmā, manuprāt, ir skaidrs, ka *Tribunal du travail de Liège* prejudiciālā nolēmuma lūgums ir zaudējis priekšmetu, jo tās uzdotais jautājums attiecas uz valsts tiesību normu, kura, ņemot vērā iepriekš teikto, vairs nevienā tās aspektā nav piemērojama *A. A. Tall* situācijai, kuram no 2014. gada 31. maija ir tiesības iesniegt pārsūdzību, kuras raksturiezīmes atbilst tām, kādas, pēc *Tribunal du travail de Liège* domām, ir noteiktas Direktīvā 2005/85 un Hartas 47. pantā.

50. Ir skaidrs, ka iesniedzējtiesa nevar paplašināt sava prejudiciālā nolēmuma lūguma priekšmetu, ietverot tajā arī 2014. gada likumu. To, šķiet, vēlas *A. A. Tall*, kurš tiesas sēdē kritizēja minēto likumu, apgalvojot, ka arī jaunais tiesiskais regulējums neatbilst Savienības tiesībām. Šāds traktējums acīmredzami ir pilnīgi nepieņemams, jo jautājumam ir jāiekļaujas stingrās robežās, ko ir noteikusi *Tribunal du travail de Liège*, kura vispār nav uzdevusi jautājumu saistībā ar 2014. gada likumu.

51. Tāpēc piedāvāju Tiesai atzīt, ka šis prejudiciālā nolēmuma lūgums ir zaudējis priekšmetu un līdz ar to nav jāsniedz atbilde pēc būtības.

VII – **Secinājumi**

52. Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, piedāvāju Tiesai atzīt prejudiciālā nolēmuma lūgumu par nepieņemamu, jo tas ir zaudējis priekšmetu.